

Oponentský posudek na diplomovou práci

Jakub Novosad: Téma násilí v současném srbském dramatu (1996-2009)

Praha 2011, 46 s. [51 s.]

Předložená diplomová práce, jedna z posledních na oboru, jemuž definitivně končí akreditace na FF UK v Praze, svědčí o tom, že obor serbistika jako obor v širším pojetí filologický, měl své opodstatnění, když výstupem magisterského studia je práce přinášející analyticko-syntetickou studii o současném srbském dramatu jako literárního žánru, ale i o jeho jevištních inscenacích. Zároveň komplexní zasazení divadelního umění v současném Srbsku do společensko-politického dramatického vývoje od osmdesátých let 20. století, přes válečný konflikt v letech devadesátých až po bolestné hledání nové tváře srbských občanů, institucí a kultury v prvním desetiletí 21. století svědčí o fundovaném politickém nazírání na dění ve studované oblasti.

Po velmi výstižném shrnutí vývoje srbského divadla, tedy nejen divadelní tvorby, ale také divadelnictví v Srbsku ve druhé polovině 20. století následuje podrobnější analytický pohled na desetiletí do konce 20. století a desetiletí na začátku 21. století, v němž autor práce jasně deklaruje svou důkladnou znalost nejen divadelní situace, rovněž s odvahou popisuje politický vývoj po rozpadu Jugoslávie, přes válečný konflikt, „humanitární“ bombardování a následný velmi složitý demokratizační proces na začátku 21. století a jeho reflexi v dramatickém zpracování předních srbských dramatiků.

Třetí část práce a pro zájemce o současné srbské hry, v nichž je srbská realita zachycena prizmatem defektního násilí, nejzajímavější a také v kontextu práce má autentickou relevanci autora diváka přítomného na řadě představeních uváděných na srbských scénách i teatrologa, který prodiskutoval řadu uměleckých postupů s výraznými srbskými tvůrci (dramatiky, dramaturgy i režiséry jednotlivých představení). Zároveň jde o pohled překladatele jedné z analyzovaných her Uglješi Šajtince, což umocňuje věrohodnost pohledu na jeho tvorbu. Výběr tří reprezentativních autorů pro prezentaci divadelních her (Biljany Srbljanovićové, Uglješi Šajtince a Mileny Markovićové) umožňuje diplomantovi charakterizovat autory, kteří nejsilněji zachycují životní pocit i existenciální problémy svých současníků. V jejich díle je akcentováno defektní násilí, se kterým se srbská společnost setkala nejen během válečného etnického konfliktu, ale i v soukromé sféře jako výsledku absolutní frustrace ze ztráty dosavadních hodnot a jistot.

Práce má jasnou ucelenou koncepci, autor střídmě, přesto poutavě zachycuje vývoj srbského divadla na pozadí společenských změn. Prokazuje důvěrnou znalost divadelních her i divadel, jeho hodnocení má jistotu teatrologické výbavy získané na druhém studovaném oboru. Inventivně přistupuje ke kritice děl, dokáže neomylně rozpoznat trvalou kvalitu her.

Bohužel nemohu opominout formální nedostatky, které jsou vadou na kráse této pozoruhodné práci. Snad jde o nepozornost a chvat s dokončením práce. Evidentně nebyla provedena korektura textu a tak práce nese pečeť jisté nedbalosti (nesoulad se stránkováním

textu a kapitol v obsahu; na s. 15 dvakrát uvedena nešťastná kontaminace jména dvou politiků místo Vuk Drašković se v roli srbského opozičního politika objevuje Vuk Karadžić). Jakkoliv je práce po stránce jazykové kultury, respektive stylistické vybroušenosti a jednoznačnosti textu na vysoké úrovni, autor neudržel výsostnou rovinu během celého textu a občas sklouzne do výrazů publicistického stylu, odvážně použije expresivních výrazů. Spěch jde na vrub několik chybných slovesných vazeb či vypuštění spojovacích výrazů. Nejednotně v práci uvádí příjmení Šajtinac v závislých pádech jak Šajtinace tak i Šajtince. V seznamu použité literatury není odlišena primární a sekundární literatura, bohužel nejsou zastoupena analyzovaná díla (dokonce chybí bibliografický údaj vlastního překladu Šajtinovy hry!).

Vzhledem ke zpracování žhavě současného tématu je předložená diplomová práce vpravdě průkopnickou studií a lze konstatovat, že snaha autora popsaná v závěru práce na s. 42: „Snažil jsem se postihnout nebo aspoň zmínit vše, co ve sledovaném období považuji za důležité. Pokud vím, podobný přehled vývoje srbského divadla a dramatu se v českém prostředí zatím neobjevil. Právě proto jsem si při zpracování podkladů uvědomil, že zvolené období bude nutné zařadit do širšího kontextu a původně úzce zvolené téma obohatit o další výklad.“, přinesla do českého prostředí velmi fundovanou studii, která alespoň v pohledu na srbské drama, zaplňuje prázdné místo trvající již téměř jedno století od vydání syntetické práce Franka Wollmana *Jihoslovanské drama*.

Předložená diplomová práce splňuje požadavky kladené na diplomovou práci, doporučuji ji k veřejné obhajobě a přes uvedené formální nedostatky ji hodnotím jako výbornou.

PhDr. Milada Nedvědová

Katedra jihoslovanských a balkanistických studií

Filozofická fakulta UK v Praze

V Praze, 6. 9. 2011